

Sensacje polityczne w Łomży

Rozgrywki wewnętrzne w Sanacji

...i nadużycia w gimnazjum

Łomża przeżywa lokalną sensację polityczną. Kto wie zresztą, czy sensacja ta, nie pozostaje w związku z wydarzeniami, które w stolicy przestały już wzbudzać zdziwienie.

W łomżyńskim światku politycznym rozgorzała wojna pomiędzy trzema solidarnymi dotychczas grupami. Sanacji. Frontem boju jest obecnie rada miejska, zdaje się jednak nie ulegać wątpliwości, że wojna ogarnie i inne „teren” życia społecznego, vegetującego dziś pod okupacją sanacyjnych przesów.

„Centralna osobistość”

Stosunki sanacyjne w Łomży nie są pozbawione pikanterii — oto wodzem miejscowym była dotychczas, bez konkurencji z niżej strony, żona dowódcy dywizji piechoty, generała Młot-Fijałkowskiego. Trzeba przyznać, że duża energią i z nie mniejszą dozą tupetu potrafiła w krótkim czasie dokonać stosunki łomżyńskie usunąć, likwidując niewygodne sobie zarządy organizacji i instytucji, obsadzając wszędzie swoich ludzi, rozwijając pod egidą Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet, Resursy Obywatelskiej, Czytelni Publicznej i t. d. ożywiając propagandę polityczną. Stała się w krótkim czasie, nieoficjalnym kierownikiem wszystkich niemal akcji inicjowanych przez obóz rządowy, bezpośrednio lub pośrednio, przy udziale władz administracyjnych. Stała się osobistością grupującą około siebie coraz więcej lojalnych i posłusznych urzędników, nie wyłączając szefów poszczególnych działów administracji państwowej na gruncie łomżyńskim.

Walka z Kuria Biskupią

Dużym w swą siłę, poparcie w Warszawie i uległość miejscowego społeczeństwa, p. Fijałkowska, popularnie w Łomży zwana od nazwiska męża „Młocią”, zdecydowała się na rzucenie rękawicy sile większej niż od siebie, mianowicie łomżyńskiej Kurii Biskupiej. Główna była w swoim czasie akcja, pod jej, jak mawia prowadzona patronatem, a zmierzająca do przeniesienia z Łomży, powszechnie cenionego i wielce w społeczeństwie miejscowym popularnego ks. biskupa Łukomskiego. Akcja ta była pierwszym wyraźnym poślizgnięciem się koterii p. Fijałkowskiej. Nie pomogło zbieranie w biurach, urzędach i sądach podpisów pod petycjami, nie pomogły interwencje i stosunki. Ta gra skończyła się sromotną przegraną.

„Szanoszanie magistratu”

Kiedy nadeszły wybory do Rady Miejskiej — p. Fijałkowska stanęła na czele sanacyjnej listy i przy poparciu żydów i urzędników uzyskała dla swego „bloku gospodarczego” kilkanaście mandatów. Korzystając z tego prze-

prowadziła gruntowną czystkę w zarządzie miejskim, postarała się o wybór na prezydenta i wiceprezydenta osób sobie, jak mniemała, życzliwych, słowem zaprzęgała do swego rydwanu nowego konia... bardzo tym razem milego, bo dysponującego pieniędzmi. Nic więc dziwnego, że subsydia na placówki pracy obywatelskiej kobiet — popłynęły z kas miejskich strugą szeroką.

Pierwsze niepowodzenie

Tymczasem jednak zmienił się nieco wiatr wiejący od strony województwa. Stała się rzecz wprost niesłychana, oto jak twierdził starosta łomżyński — ośmielił się złożyć wizytę ks. biskupowi Łukomskiemu, lekceważąc sobie dotychczasową, miłą p. Fijałkowskiej — tradycję „naprzężonych stosunków” z kuria. Po pewnym czasie wybuchła nowa bomba. Zarząd miejski pozwoilił sobie zakwestionować wysokość kilkuset tysięcy subsydiów, na nikomu nie potrzebne, cele i instytucje p. generałowej.

Kłeska

Odpowiedzią na to było gwałtowne posunięcie. Pani Fijałkowska zgłosiła demonstracyjny wniosek o obniżenie póbórów prezydenta i wiceprezydenta. Opowiadając w Łomży, że otrzymała od obywateli, swych dotychczasowych pupilów odprawę wysoce nie miłą. Szczególnie zjadliwie postąpić miał rzekomo, wiceprezydent Zacharewicz - Świecki. Wypominając p. Młot-Fijałkowskiej fakty i szczegóły, nie znane dotąd miejscowemu społeczeństwu. W głosowaniu wniosek „Młociach” upadł. Wypowiedziała się przeciwko niemu także część politycznych przyjaciół p. Fijałkowskiej, z niejakiem Piotrowskim na czele, który w międzyczasie zdążył porozumieć się z kilkoma radnymi socjalistycznymi. Nastąpiła kłeska. Stracona pozycja, utrata popularności, kompromitacja. Trzeba się było bronić do ostatka. Wszyscy radni „Bloku gospodarczego” pani Fijałkowskiej złożyli mandaty. Sądził zapewne, że zdekompletują radę miejską i zmuszą do ustąpienia niewdzięcznych dygnitarzy z magistratu. Tymczasem dygnitarze okazali się złośliwi i samodzielni. Powołali zastępców radnych i samorząd miejski w Łomży działa dalej. „Blok gospodarczy” znalazł się poza nawiasem.

Jest to niewątpliwie dopiero początek wojny. Pani generałowa Młot - Fijałkowska nie ustąpi. Nie ustąpi zapewne i p. Piotrowski, reprezentujący na gruncie łomżyńskim coś jakby politykę „naprawy”. Nie ustąpi także i zarząd miejski, działający w oparciu o województwo. Wojna 3 odłamów sanacji na łomżyńskim terenie tli od dawna.

Nieudany akces

Oczywiście istnieją próby założeń i w Łomży O. Z. N. Jak dotąd próby te nie wrozały pomyślnych rezultatów. Miejscowy mąż zaufania plk. Koca, piasarz hipoteczny, plk. J. Przyński — utworzył komitet organizacyjny, złożony z 12 osób, który postanowił działać za pośrednictwem organizacji społecznych. Jako pierwszy postanowiono urucho-

mić Związek właścicieli nieruchomości, liczący kilkadziesiąt osób. Na szumnie, plakatami zwołane zgromadzenie, mające uchwalić akces — stawili się podobno, aż 5 osób. Z akcesu zrezygnowano. W miejscowym społeczeństwie mówi się, że akcja Ozone w Łomży „chyba nie chwyci”, pomimo życzliwości osobiście do plk. Koca, którego rodzina pochodzi z Łomży.

Nadużycia w gimnazjum

Innego rodzaju sensacją, są nadużycia pieniężne, wykryte w gimnazjum męskim im. Tadeusza Kościuszki w Łomży. W związku z nimi zawieszony został w urzędowaniu sekretarz gimnazjum, działacz socjalistyczny, a obecnie sanacyjny, Wł. Szwajcer. Mówią, że przeniesiony zostaje również dyrektor gimnazjum, zaufany p. gen. Fijałkowskiej, p. Julian Chmiel.

BILANS ZBIOROWY BRUTTO K.K.O.

województw centralnych i wschodnich

na dzień 31 grudnia 1936 r.

Zestawiony przez Związek K. K. O. w Warszawie bilans zbiorowy brutto na dzień 31 grudnia 1936 r. dla 131 zrzeszonych placówek pozwala w przybliżeniu ocenić wyniki działalności Komunalnych Kas Oszczędności województw centralnych i wschodnich na przestrzeni roku zeszłego.

Roczny przyrost wkładów oszczędnościowych, które na koniec 1935 r. wynosiły 153 miliony zł., zaś na ultimo 1936 r. — 168 milionów zł. — stanowi 15 milionów.

Jest rzeczą podkreślenia godną, że wzrost wkładów notują kasy na terenie wszystkich województw omawianego terenu.

Jeśli uwzględnimy rachunki

Podciągnięciem elektrycznej kolei dojazdowej nr. 62, w nocy ze środy na czwartek rzucał się w Grodzisku Mazowieckim b. pracownik E. K. D., Surała, który po 10-ciu latach pracy w tym przedsiębiorstwie został zwolniony przez Dyrekcję E. K. D. rzekomo z powodu wywołania bójki z innym pracownikiem.

W kołach pracowników E. K. D. utrzymuje się jednak przekonanie, że właściwym powodem zwolnienia Surały była jego praca w Związku Zawodowym Pracowników E. K. D.

Na temat wyzysku pracowników przez Elektryczne Koleje Dojazdowe pisaliśmy już bardzo wiele przy okazji szeregu katastrof, jakie wydarzyły się na eksploatowanej przez tę spółkę linii Warszawa — Pockowa Leśna. Pracownicy E. K. D. dotychczas nie posiadali własnego związku zawodowego. Niedawno dopiero Związek taki powstał, a Dyrekcja E. K. D. zareagowała na to zwołaniem jednego z kontrolerów, który go zorganizował. Na jego miejsce zaangażowano emerytów z tramwajów miejskich, którzy prócz póbórów E. K. D. pobierają emeryturę w wysokości około 350 zł.

Na temat wyzysku pracowników przez Elektryczne Koleje Dojazdowe pisaliśmy już bardzo wiele przy okazji szeregu katastrof, jakie wydarzyły się na eksploatowanej przez tę spółkę linii Warszawa — Pockowa Leśna. Pracownicy E. K. D. dotychczas nie posiadali własnego związku zawodowego. Niedawno dopiero Związek taki powstał, a Dyrekcja E. K. D. zareagowała na to zwołaniem jednego z kontrolerów, który go zorganizował. Na jego miejsce zaangażowano emerytów z tramwajów miejskich, którzy prócz póbórów E. K. D. pobierają emeryturę w wysokości około 350 zł.

Akcja kredytowa Kas wzrosła w ciągu roku o 20 milionów zł. do sumy 174 milionów zł.

Wzmoczona intensywność operacji kredytowych Komunalnych Kas Oszczędności województw centralnych i wschodnich świadczy o ich żywotności. Równomierny zaś przyrost wkładów w okresie gospodarczo trudnym, jakim był rok ubiegły, daje dostateczne świadectwo o zaufaniu, jakim te instytucje darzy społeczeństwo.

ostatni etap podróży, który zakończył zakreślony programem trasę zimowej żeglugi śnieżnej. Na statku wszystko w porządku, uczniowie i załoga zdrowi.

„Dar Pomorza” opuścił Buenos-Aires

BUENOS AIRES. 3. 4. Statek szkolny państwowej szkoły morskiej „Dar Pomorza” po tygodniowym postoju w Buenos Aires udał się w dalszą drogę. Jest to

ostatni etap podróży, który zakończył zakreślony programem trasę zimowej żeglugi śnieżnej. Na statku wszystko w porządku, uczniowie i załoga zdrowi.

GDY PANI BĘDZIE NA MARSZAŁKOWSKIEJ

prosimy sprawdzić ceny i s o w u

SCHOLLA

Marszałkowska 124, róg Moniuszki

Złodzieje przewodów telefonicznych nie długo cieszyli się „tupem”

Ubiegłej nocy dokonano kradzieży sześciu przewodów telefonicznych o 8 kilometrów szosy Gdańskiej pod Bielami, na przestrzeni 200 metrów. Ci sami sprawcy dokonali również kradzieży czterech przewodów telefonicznych na przestrzeni 200 metrów pod Parysewem, i pomiędzy Gołabkami a

Ożarowem, na przestrzeni 400 metrów. W piątek aresztowano Karola Turczyńskiego, Jana Kapię i Rachmila Hodylika. Przeprowadzona w ich mieszkaniach rewizja wykryła skradzione przewody. Wszyscy trzej zostali oddani do dyspozycji sądziego śledczego.

Wiadomości gospodarcze

PROTEST PRZECIWKO WPROWADZENIU KOPERT ZE ZNACZKAMI

Związek Izby Przem. i Handl. wysłał do Min. Poczty i Telegrafów obszerny protest przeciwko wprowadzeniu od dnia 1 kwietnia sprzedaży kopert z wydrukowanym znaczkiem 25-groszowym. W protestie tym Związek przestrzega, że wprowadzenie tej innowacji pociągnie za sobą ujemne skutki dla przemysłu i handlu papierniczego.

PODRÓŻENIE OBUWIA

W ubiegłym tygodniu zanotowano tendencję zwyżkową na obuwie. Przejście w sklepach chrześcijańskich para butów podróżnych od 150 do 2 zł. i waha się w granicach od 16 do 25 zł. Najbardziej jednak podniosła się cena żydowskiej tandety. Zyski bowiem dawniej placili chałupnikom za zrobienie pary butów 2 zł., obecnie zaś muszą w myśl zawartej umowy zbiorowej płacić minimum 5 zł.

WZROST WSKAZNIKA CEN ŻYWNOSCI

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, wskaźnik kosztów żywności biorąc ogółem 209 miast w Polsce w styczniu 1937 r. wyrażał się w 51,3 punktach, w stosunku do 46,0 w styczniu 1936 roku (przyjmując 100 z roku 1928).

KŁOPOTY „PHILIPSA”

Przedstawiciele holenderskiej spółki radiowej Philips zwrócili się do Min. Przem. i Handlu z projektem założenia spółki wywozowej, która zajmowałaby się wywozem polskich artykułów do Holandii, a raczej do kolonii holenderskich. W ten sposób Philips chce „podmrozić” kapitały, zmniejszyć ustawą dewizową. Istnieje także możliwość produkowania w Polsce skrzynek radiowych dla holenderskiej centrali Philipsa.

ZE ZWIĄZKU CHEMIKÓW

Dnia 4 b. m. o godz. 11 odbędzie się zjazd delegatów Zw. Chemików Polskich. Zjazd trwać będzie 2 dni.

WYWOZ WĘGLA

Władze austriackie ustaliły kontyngent dla przywozu węgla z Polski na kwiecień w wysokości 21.900 ton wobec 31.875 ton w kwietniu r. ub.

USTAWA O RYBOŁOŹSTWIE

W myśl ustawy o rybołóstwie do dnia 25 maja 1937 r. każdy, kto do rybołóstwa rzeczno posiada uprawnień, winien był zgłosić do odpowiedniego starostwa, celem wpisu do ksiąg wodnych.

Wyzysk pracowników — tantiemy dla dyrektorów 16 mil. zł. wyciągnęły E. K. D. od Skarbu Państwa

Na tego rodzaju gospodarce pozwalają sobie Dyrekcja przedsiębiorstwa, w którym podwójnie pasywno finansowych, t. j. przeszło 16 milionów złotych stanowią wierzytelności Skarbu Państwa, z tytułu płaconych kapitałom zagranicznym za E. K. D. procentów, wobec udzielenia gwarancji przez Skarb Państwa za zobowiązania koleje. Te procenty płacone przez Skarb Państwa wynoszą rocznie 1,5 miliona złotych, a równocześnie Dyrekcja wypłaca sobie dwa razy do roku po kilkanaście tysięcy złotych rzekomo z nadwyżek eksploatacyjnych.

Pracownicy E. K. D. otrzymują gódowno po prostu uposażenia, a równocześnie kapitałowi zagraniczni wyciągają od Skarbu Państwa olbrzymie sumy za zaciągnięte przez nich za granicę pożyczki. Na próby zorganizowania pracowników dyrektora E. K. D. odpowiada represjami, które mają przestraszyć pracowników.

Spółeczeństwo ma już wyrobioną opinię o sposobach gospodarowania i stosunku do pracowników przedsiębiorstw zagranicznych — dziwne jest tylko, że władze nie reagują na tego rodzaju „politykę”.

Kongres społeczny lekarzy odbędzie się niebawem w Warszawie

W najbliższym czasie zwołany będzie do Warszawy Powszechny kongres społeczno-zawodowy lekarzy polskich. Zwolnienia takiego kongresu wymagają zarówno potrzeby zdrowia publicznego, jak i potrzeby stanu lekarskiego w Polsce.

Bez czynnego i świadomego udziału szerokich rzesz lekarzy w organizacji ochrony zdrowia mas i w realizowaniu celowo pomyślnej akcji zdrowotnej w terenie, nie można osiągnąć wybitnej poprawy istniejących obecnie braków i niedomagań w tym zakresie.

O tych żywotnych i bardzo już pilnych sprawach musi przemówić lekarz polski głosem donośnym na Powszechnym kongresie społeczno-zawodowym.

Tematami kongresu będą: 1) zagadnienie ochrony zdrowia publicznego w Państwie, 2) warunki bytu zawodowego lekarzy, 3) reforma studiów lekarskich oraz 4) organizacja propagandy medycznej i prasy społeczno-lekarskiej.

Termin i szczegółowe dane kongresu zostaną ogłoszone przez Komitet organizacyjny w prasie.

Wniosek o sekwestr w przedsiębiorstwie „de” (?) Kuttarów

Do II wydziału handlowego Sądu Okręgowego w Warszawie wpłynął pozew na tle sporu w jednej z największych cementowni „Firley” sp. akc. Zjednoczone Fabryki Portland-Cementu. Z pozwem wystąpił adw. Zdzisław Zdanowicz, wnosząc o ustanowienie w sp. akc. „Firley” sekwestru sądowego. Jak się okazuje w związku z uchwałami walnego zgromadzenia akcjonariuszów spółki, niektórzy akcjonariusze zgłosili sprzeci-

wy, krytykując gospodarke tej instytucji. Wniosek o mianowanie sekwestru sądowego, opiera się na tym, iż przed 3-ma laty spółka miała ponieść straty, sięgające 15.200.694 zł. 79 gr. zaś w r. 1935 — 840.541 zł. 94 gr. Straty te miały być przedstawione z dwuletnim opóźnieniem. Sprawa ta znajduje się na wprost sądowej w końcu b. m. Proces na tle sporów w znanej cementowni, wywołał zrozumiałe zainteresowanie

Dwa zjazdy O.Z.N. Plk. Belina szefem na woj. krakowskie

Jak donosi urzędowa agencja PAT, w dniu 2 kwietnia odbyło się posiedzenie prezydium organizacji miejskiej OZN-u, na którym ustalono podział organizacyjny na okręgi oraz terminy zebrań na miesiąc kwiecień. Kierownictwo OZN w okręgu krakowskim ma objąć plk. Belina, Prazmowski, były długoletni prezydent m. Krakowa.

W sztabie OZN czynione są obecnie przygotowania dla zjazdów odcinków młodzieżowego i robotniczego. Według dotychczasowych propozycji, oba zjazdy miałyby się odbyć w maju, przy czym jako miejsce zjazdu odcinka młodzieżowego wymieniany jest Lublin, a robotniczego — Katowice.

Na dobrych rzeczach zna się Warszawa stąd płynnie ciastek Błkłego słowa N. Świat 35

ABC sportowe

Niedzielne imprezy sportowe

Program niedzielnych imprez sportowych jest następujący:

W WARSZAWIE:

Stadion Wojska Polskiego g. 15 — rewanżowy mecz piłkarski reprezentacji akademickich Polski i Belgii. Piłkownia YMCA g. 19 — zawody piłykarskie reprezentacji akademickich Polski i Belgii. O mistrzostwo klasy A walczyć następujące drużyny: Orzeł—Legia, PWT—Polonia, Zorza—Bzura, Orkan—Fort Bema, Okęcie—PZL, Pogoń—CWS, Huragan—Ordon, Czarni—Elektryczność, Skra—Drukarski i Sarmata—Marymont. Poza tym odbędzie się bieg sztafetowy Raszyn — Warszawa. Zbiórka o g. 9-ej na placu Marszałka Piłsudskiego. Start o g. 11-ej przed stacją raszynską.

NA PROWINCJI

Łódź — mecz bokserki o mistrzostwo Polski IKP—Okęcie, mecz o

mistrzostwo Ligi ŁKS—Cracovia, mecz piłykarski YMCA Warszawa—YMCA Łódź, Kraków — mecz ligowy Wisła—Warszawianka, mecz gimnastyczny Warszawa—Kraków, i bokserskie mistrzostwa okręgu krakowskiego. Katowice — zakończenie mistrzostw bokserkich okręgu śląskiego. Łwów — mecz ligowy Pogoń—Garbarnia, i międzynarodowy mecz piłykarski pomiędzy drużyną węgierską „Budapest Sport Egyesulet”, a reprezentacją Lwowa. Poznań — mecz bokserki o mistrzostwo Polski Warta—HCP, i mecz lekkoatletyczny pań Pomorza—Poznań. Wilno — mecz bokserki Gryf (Toruń) — Elektryk. Bydgoszcz — mecz piłykarski pomiędzy Wartą a reprezentacją Pomorza. Kielce — turniej koszykówki reprezentacji KPW Warszawy, Racimia, Kielce i Krakowa.

W Linzu — mecz piłykarski pomiędzy reprezentacją Śląska a reprezentacją Górnej Austrii.

Kusociński startuje dziś w biegu sztafetowym

Podczas dzisiejszego biegu sztafetowego Raszyn—Warszawa (23 km.) startować będzie na ostatniej zmianie Janusz Kusociński (od rogu Królewskiej i Marszałkowskiej do pl. Marszałka Piłsudskiego).

Kusocińskiego zgłosiła Warszawianka. Oprócz „Kusego” z Warszawianki pobiegna: Wirkus, Cybulski, Broma itd.

W wyścigu startuje razem 340 zawodników z 9-ciu drużyn. Favoritem na zwycięzcę drużynowego jest Warszawianka i Polonia.

Start g. 11 rano w Raszynie.

NOJI STARTUJE dziś w Poznaniu w biegu o puchar Kuriera Porannego.

Miedzypaństwowe spotkania piłkarzy w Europie

W bieżącym miesiącu rozegrane zostaną w Europie następujące miedzypaństwowe mecze piłki nożnej: 4 b. m. w Antwerpii Belgia—Holandia; 11 b. m. Szwajcaria—Węgry w Bazylei o puchar Europy, oraz w Paryżu Francja—Włochy.

18 b. m. w Brukseli Szwajcaria—Belgia, w Bukareszcie Czechosłowacja—Rumunia; 25 b. m. w Hanowerze: Niemcy—Belgia, a w Turynie: Włochy—Węgry o puchar Europy.

Wiadomości z toru patrz str. 10

PUDER URODA

darzy cerę urokiem promiennej wiośnianej świeżości

FR. PULS

Głódka pieniężna

7 proc. poź. stabilizacyjna 368.00; 8 proc. poź. inwestycyjna 1 em. 64.75; 11 em. 63.75; 4 proc. poź. konsolidacyjna (odcinki większe) 52.75; (mniejsze) 51.25.

Pożyczki dolarowe: 8 proc. poź. r. 1925 (Dillonowska) 52.50; 7 proc. poź. śląska 48.75; 7 proc. poź. m. Warszawy (Magistrat) 48.75.

2 żółwie szydkretowe złapano w Portugalii

Donoszą tu z Pedragao, iż na tamtejszej plaży złapano dwa żywe żółwie szydkretowe. Jeden ważył 3 kg. a drugi 2,1 kg. Bardzo to rzadki wypadek złapania przy brzegach Portugalii żółwi tego gatunku. Ostatni raz złapano szydkretowego żółwia w Portugalii w r. 1916 t. j. 21 lat temu.

PAMIĘTAJ O BEZROBOTNYCH NARODOWCACH

Za zł. 2.30 pożytek i wygoda

Pożytkiem dla każdego jest czytanie „ABC . Nowin Codziennych”.

Wygoda jest otrzymywanie pisma do domu rano, przed wyjściem do pracy.

„ABC” zaprenumerować można w Kantorze Al. Jerozolimskie 3a osobnie, nuremnie lub telefonicznie 7-27-33 i 8-18-33.